

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.040/2018/6.szám

A Szegedi Ítéltábla a **pártfogó ügyvéd neve (címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. Pipicz Lajos ügyvéd és a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. október 9. napján kelt 7.P.20.726/2017/12. számú ítélete ellen a felperes részéről 13., 21., és 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 1.040.000,- (Egymillió-negyvenezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére a felperes köteles.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperessel szemben a perben nem álló **(személy neve)** és édesanyja terjesztett elő magánindítványt zaklatásra hivatkozva. A megindult eljárásban az alperes 2016. május 30-i meghallgatásra gyanúsítottként idézte a felperest zaklatás és rágalmozás vétségének megalapozott gyanúja miatt. A meghallgatáson a vizsgáló ismertette a gyanúsítás alapját képező tényállást és részletesen tájékoztatta a felperest az irányadó büntető anyagi és eljárásjogi rendelkezésekről. A gyanúsítás ellen a felperes panasszal nem élt, részletes vallomást tett. Állította, a megjelölt időpontokban nem találkozott a feljelentővel, mivel ők már korábban, 2015. április 30-án elköltöztek a lakóhelyét képező utcából.

A felperes 2016 augusztusában „vizsont/kereset-kérelem-vád” elnevezésű beadványt nyújtott be az alpereshez, amely a feljelentővel kapcsolatos előadást tartalmazott. Egyúttal kizárási kérelmet is előterjesztett, amelyet az alperes illetékes osztálya 06000/186/2016. bü. számú határozatával elutasított.

Az alperes 2016. október 6-án elrendelte a felperes komplex elmeorvosi vizsgálatát és szakvélemény benyújtását.

Az alperesi nyomozó hatóság a nyomozás során keletkezett iratokat 2017. február 20-án vádemelési javaslattal küldte meg a **(város neve)**-i Járási és Nyomozó Ügyészségnek. Az ügyészség két

rendbeli zaklatás vétségének és egy rendbeli rágalalmazás vétségének elkövetése miatt vádiratot nyújtott be a felperessel szemben a **(város neve)**-i Járásbírósághoz 2017. március 12-én.

A felperes sérelmezte, hogy korábbi „vizsont/kereset-kérelem-vád” elnevezésű beadványát nem az ellene indult ügyben bírálták el.

Az alperes 2016. december 29-én tájékoztatta, hogy azt kivizsgálás céljából megküldte az illetékes rendőri szervnek.

A felperes 2017. február 27-én a **(város neve)**-i Járási és Nyomozó Ügyészségnél nyújtott be panaszbeadványt.

A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes az ellene indult büntetőeljárás során megsértette személyiségi jogait, így a becsülethez, jóhírnévhez, emberi méltósághoz fűződő jogát, kérte a további jogsértéstől eltiltani és 13.000.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezni. Arra hivatkozott, hogy alaptalanul vádolták meg, az alperes mégis úgy tekintette, hogy a cselekményt elkövette. Érvelése szerint az idéző végzésben és a meghallgatásról készült jegyzőkönyvben minden alap nélkül állította róla az alperes, hogy elkövette a zaklatás vétségét. További jogsértésként jelölte meg, hogy az ellene folyó eljárásban előterjesztett beadványát tévesen kezelte új ügyként, egyben sérelmezte a vele szemben elrendelt elmeorvos szakértői vizsgálatot.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Utalt arra, hogy az ügyészség .../2016/10/1. számon vádiratot nyújtott be a **(város neve)**-i Járásbíróságra a vizsgált ügyben, ami alátámasztja, hogy a büntetőeljárást jogszerűen és törvényesen folytatta le. Kiemelte, a nyomozás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészség sem tartotta a nyomozati eljárást törvénytelennek. Kérte továbbá figyelembe venni, hogy a felperes a gyanúsítás ellen panasszal nem élt, azaz a rendes jogorvoslatot nem vette igénybe, ezáltal sérelemdíj iránti keresete alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a nyomozó hatóság idézése megfelelt a Be. 67. §-ában írt követelményeknek. Önmagában az eljárás tárgyává tett cselekmény megnevezése nem jelenti azt, hogy valótlan tényről állítottak a felperesről. Megállapította, hogy az alperes a Be. 99. § (2) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdése alapján, a jogszabályi előírások betartásával rendelte el a felperes elmeorvos szakértői vizsgálatát, részéről jogellenes, felróható magatartás nem történt. A vád esetleges későbbi megalapozatlansága az alperes eljárását nem teszi jogellenessé, illetve felróhatóvá és ezáltal személyiségsértővé sem. Az utóirat téves kezelése és más ügyszám alatt történt elbírálása szintén nem jelent súlyos eljárási jogszabálysértést, így az sem alapoZHatja meg kártérítési felelősségét.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, mely elsődlegesen annak megváltoztatására és az alperes kereset szerinti marasztalására, másodlagosan hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítására irányult. Hivatkozott arra, hogy kizárási indítvánnyal élt az elsőfokú bíróval szemben, azonban a **(város neve)**-i Törvényszék másik tanácsa azt alaptalannak találta. Álláspontja szerint e végzés jogszabálysértő. Az elsőfokon eljáró bíró elfogultságát bizonyítja, hogy a felperes közeli hozzátartozójának kárára hozott döntést más ügyben.

Az ügy érdemét illetően hangsúlyozta, az alperes a büntetőeljárásban figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a feljelentő családja a szomszédságából már jóval a feljelentés előtt másik településre költözött, így nem is állt módjában zaklatni őt. Sérelmezte, hogy az alperes a feljelentés megalapozatlanságát bizonyító tények összegyűjtését elmulasztotta, tulajdonképpen a feljelentésben foglaltakat „készpénznek vette” és kritika nélkül elfogadta.

Kiemelte, a Be. a viszonsvád intézményét ismeri, ennek ellenére a felperes által ilyen címmel és tartalommal benyújtott beadványt az alperesi szervezetenél új ügyszámra iktatták. Ha a nyomozó

hatóság azt állapította volna meg, hogy az ügyben viszonvádnak nincs helye, akkor a beadványt önálló feljelentésként kellett volna kezelnie és érdemi határozatot kellett volna hoznia, vagy a beadványt a határozat meghozatalára jogosult hatósághoz kellett volna továbbítania. Később a felperes beadványát ismételten becsatolta az ellene folyó nyomozás során, így – az alperes tevékenysége ellenére – annak tartalma érdemi vizsgálat tárgya lesz.

Továbbra is kifogásolta a vele szemben elrendelt elmeorvos szakértői vizsgálatot, amely számára megalázó volt, hiszen semmilyen betegségben nem szenved, pszichiátriai kezelés alatt nem áll.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

A jogvita elbírálására az állított jogsértés időszakából adódóan a 2013.évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók. A Ptk. korábbi joghoz hasonlóan általános jelleggel védi a személyiségi jogokat (Ptk. 2:42. § (1) bekezdés), melyeket nem sorol fel kimerítő jelleggel. A 2:42. § (2) bekezdése generalklauzulaként rögzíti, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A 2:43. § a) pontja és 2:45. §-a pedig külön is nevesíti a becsülethez és jóhírnévhez való jogot. Elvileg minden személyiségi érdeksérelmet okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenes, mégis vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén a személyiségi jogsértés jogellenessége kizárt. Ilyen a jogszabály felhatalmazása. Ez azt jelenti, hogy ha az alperes úgy sértette meg a felperes bármely személyiségi jogát, hogy arra a jogszabály a számára lehetőséget adott, eljárása jogellenesnek nem tekinthető. Az ezen túlmutató jogsértés azonban már jogellenes, így jogkövetkezményeket is maga után vonhat.

Kifejezetten a személyiségi jogsértéshez kapcsolódó, annak megsértésekor alkalmazható jogkövetkezményként vezeti be a Ptk. 2:52. §-ában a sérelemdíjat mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő magánjogi büntetést, vagyis – főszabályszerűen – személyiségi jogsértés vonhat maga után ilyen jogkövetkezményt.

A felperes keresetében tartalmilag arra hivatkozott, hogy az alperes az ellene indított büntetőeljárásban a rá irányadó eljárási szabályokat sértette meg, ezzel okozott számára személyiségi jogsérelmet. Az állított eljárási alapjogsértések azonban nem jelentenek egyúttal személyiségi jogsértést is, így a sérelemdíj szankcióját csak akkor vonhatják maguk után, ha az eljárási jogsértés egyben valamilyen személyiségi jogot is sértett. Lényeges továbbá, hogy mivel az alperes közhatalmi jogkörben járt el a kifogásolt magatartások tanúsításakor, a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utaló szabálya folytán a sérelemdíj iránti követelés megalapozottságához a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésének speciális és a deliktuális kárfelelősség Ptk. 6:519. §-ában írt általános feltételeinek fennálltát kellett bizonyítania, de ennek sikeressége esetén is az alperes sérelemdíj alóli mentesüléséhez vezethet felróhatóságának igazolt hiánya. Az új Ptk. hatályba lépésével sem változott ugyanakkor a gyakorlat atekintetben, hogy csak kirívóan súlyos jogsértés vezethet a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítéséhez (hasonlóan: eBDT2008.1817.), mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén pedig csak kirívóan okszerűtlen mérlegelés. Közhatalmi jogkörben eljáró alperes esetében pedig személyiségi jogot sértő magatartás akkor valósul meg, ha a téves jogalkalmazás önmagában megvalósítja a személyiségi jogsértést. Egyéb téves jogalkalmazás abban az esetben sért személyiségi jogot, ha az egyben a károsult személye elleni támadásként értékelendő (hasonlóan: BDT2016.3575.).

Fontos ugyanakkor, hogy a büntetőeljárásban esetlegesen elkövetett jogszabálysértések elbírálására, orvoslására csak az adott eljárásban igénybe vehető jogorvoslat szolgálhat, ezek a személyhez

fűződő jog megsértése miatt indított eljárásban érdemben nem vizsgálhatók (hasonlóan: Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.734/2011/6.).

Az ítéltábla előjáróban leszögezi, egyetért az alperesi állásponttal tekintetben, hogy mivel a felperes a gyanúsítással szemben a Be. 195-199. §-ában szabályozott panasszal nem élt, rendes jogorvoslati lehetőségét elmulasztotta, ezért ezzel összefüggésben a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében foglalt speciális kártérítési feltétel is hiányzik.

Ugyanakkor a felperes ellen indított büntetőeljárás során a gyanúsítottkénti kihallgatására szóló idézésben és a jegyzőkönyvben az eljárás tárgyának megnevezése, az alapjául szolgáló bűncselekmény megjelölése nem valósított meg személyiségi jogsértést, az annak szükségképpeni eleme (Be. 67. § (2) bekezdés e) pontja).

A vádemelési javaslattal való továbbításról történő döntéshez pedig mérlegelési tevékenység vezet, ami ha nem kirívóan okszerűtlen, polgári jogi felelősség alapja nem lehet. A kirívó okszerűtlenséget nem alapozza meg pusztán a büntető bíróság eltérő jogi álláspontja, különösen akkor, ha az ügyesség vádat emelt, egyetértve a nyomozó hatósággal. Önmagában nem lehet felelősség alapja, ha a nyomozó hatóság álláspontja szerint elegendő bizonyíték áll rendelkezésre a vádemelési javaslathoz.

A jogsértés megállapítása a felperes beadványának külön ügyként történő lajstromozása miatt pedig azért nem lehetséges, mert egy esetleges eljárási szabálytalanság önmagában nem eredményez személyiségi jogsértést (hasonlóan: Kúria Pfv.III.20.444/2013/16., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.106/2009/4., Győri Ítéltábla Pfv.V.20.010/2013/6.), ebből kifolyólag viszont a felperest joghátrány nem érte, az nem maradt figyelmen kívül, elbírálatlanul, nem befolyásolta a felperes elleni büntetőeljárás lefolytatását. A felperes fellebbezéséből kitűnően a beadványt később ismételten benyújtotta, és az érdemi elbírálásra került.

Szintén helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes mérlegelési jogkörében a jogszabály által biztosított felhatalmazás alapján rendelte el a felperes elmeorvos szakértői vizsgálatát a Be. 99. § (3) bekezdése alapján. E döntése nem tekinthető olyan kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredményének, amely az alperes kártérítési felelősségét megalapozhatná.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes jogi képviselővel a másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni, melynek mértékét az ítéltábla a kifejtett tevékenységgel arányosan állapította meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontját, valamint (5) és (6) bekezdéseit alkalmazva.

Az eredménytelenül fellebbező felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam terhén marad.

Szeged, 2018. május 23.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró